

DUBOVÝ HÁJ

Mestské lesy Krupina s. r. o. so stopercentnou účasťou Mesta Krupina boli založené v roku 1994. Hospodária na výmere vyše 4600 ha lesnej pôdy, ktorú majú v nájme od Mesta Krupina s ročným objemom ťažby 18 000 m³. Majú 18 vlastných zamestnancov (z toho: 14 THZ) a 55 externých pracovníkov, ktorí vykonávajú ťažbové a pestovné práce na dohodu. V rámci svojej činnosti zásobujú obyvateľov palivovým drevom, na samovýrobu vydávajú ročne okolo 500 lístkov, po 5 m³ dreva. Majú vlastný expedično-manipulačný sklad a 32 árovú lesnú škôlku, kde dopestovávajú sadbový materiál pre potreby mestských lesov. Tiež obhospodarujú dve plantáže vianočných stromčekov, kde pestujú smrek pichľavý a borovicu čiernu. Ročná produkcia predstavuje 300 ks stromčekov. Okrem vianočných stromčekov predávajú ročne asi aj 300kg smrekovej čečiny (1kg/10Sk). Robia opravu a údržbu zväžnic a iné služby pre organizácie na území mesta. Mestské lesy s. r. o. Krupina, získali z fondov Európskej únie v rámci Programu rozvoja vidieka 385 049 € (11,6 milióna Sk) na rekonštrukciu približne 6,5 km lesných ciest. Z vlastných zdrojov zaplatili ďalších 3319 € (100 000 Sk) na vypracovanie projektu, finančné prostriedky na prefinancovanie projektu čerpajú formou úveru od komerčných bánk. Mestské lesy s.r.o. vlastní neďaleko Krupiny rekreačnú chatu, ktorú za symbolickú sumu prenajímajú. Hoci je chata bez vody a elektriny je o ňu veľký záujem. V areáli sa nachádza tenisový kurt a altánok na posedenie. V blízkosti chaty je postavený pamätník, o ktorý sa MsL Krupina starajú.

Mestské lesy sa zapájajú do rôznych projektov a kampaní. Napríklad v rámci Dňa Zeme vyčistili studničky na Hužrovke a Bebrave. Spolu so študentmi krupinského gymnázia vysadili 220 kusov sadeníc duba a v samotnom meste Krupina vysadili 125 kusov stromčekov a odstránili čierne skládky na Habánkach a Katovci. V súčasnosti spolupracujú na projekte Dubový háj.

Popis aktivity:

Projekt environmentálnej výchovy *Dubový háj* sa začal realizovať v roku 2005. Jeho cieľom je obnova tradičného biotopu na Stávke pri Krupine. V Dubovom háji má zastúpenie deväť karpatských druhov duba a dub červený. Nápad sa zrodil v hlave vtedy desaťročného študenta Osemročného gymnázia A. Sládkoviča Vladimíra Macka, ktorý chcel zrealizovať myšlienku už nežijúceho krupinského dendrológa RNDr. Júliusa Vacholda a podieľať sa na ochrane duba. Založenie Dubového hája, zdôrazňuje potrebu ochrany známych druhov dubov a ich zachovania pre budúce generácie.

Krupina a okolie boli vždy známe výskytom dubov a myšlienky o založení quercetária tu mali svojich prívržencov v radoch významných dendrológov. Tejto myšlienky sa ujali študenti prímý Osemročného gymnázia A. Sládkoviča na základe iniciatívy svojho spolužiaka, ktorý sa dozvedel o zámere zachovať duby v Krupine od svojho otca, pracovníka odboru ŽP MÚ Krupina. Myšlienku podporilo vedenie gymnázia, a cez odbor ŽP MÚ inicializovalo stretnutie s MÚ. Mesto Krupina na základe územného plánu poskytlo pre realizáciu projektu vhodný pozemok, ktorým sú TTP v lokalite Stávka (2 km od centra Krupiny). Mestské lesy Krupina s.r.o., ako správca lesných pozemkov mesta, poskytli odbornú garanciu projektu a zabezpečujú vhodný sadbový materiál. Študenti Gymnázia Andreja Sládkoviča pod ich odborným dohľadom začali tvoriť dubový lesík. Projekt Dubový háj pre študentov gymnázia znamená oboznámenie sa s rôznymi činnosťami lesnej prevádzky, ako výsadba, ošetrovanie lesa, ale aj získavanie množstva nových informácií o živote lesného biotopu. V prvom roku bolo vysadených viac ako sto sadeníc, odvtedy každoročne v háji pribúdajú priebežne ďalšie duby, na súčasných viac ako tisícpäťsto jedincov. Následnými pestovnými zásahmi je cieľom

dosiahnuť dubový porast slúžiaci na prímestskú rekreáciu, ktorý bude zachovávať jednotlivé druhy duba a slúžiť aj ako náučný objekt.

Chronológia:

1996 Zrod myšlienky ochrániť duby – krupinskí dendrológovia RNDr. Július Vachold a RNDr. Dezider Magic. Pôvodný park sa mal nachádzať v teréne, 6 km od mesta Krupina smerom na Žibritov, v oblasti zvanej Šváb - v lokalite mestských lesov, ktorá bola zasiahnutá veternou smršťou, kde sú vhodné prirodzené podmienky pre dub. Realizácia stroskotala na nedostatku finančných prostriedkov.

2005 Stretnutie študenta Vladimíra Macka s RNDr. Vacholdom. Obnovenie myšlienky ochrany dubov – vznik projektu Dubový háj. Gymnázium A. Sládkoviča kontaktovalo Mesto Krupina a MsL Krupina s.r.o.

2006 Prihlásenie sa do projektu SAŽP (ProEnviro) – 3.miesto.

2007 Prezentácia projektu Dubový háj na celoslovenskom Festivale vedy a techniky mládeže v Bratislave – Cena mladého prírodovedca.

2006 – 2009

Každoročná výsadba sadeníc, obaľovanie stromčekov hliníkovou fóliou chrániacou pred ohryzom, ošetrovanie a starostlivosť – študenti gymnázia pod dohľadom lesníkov.

2008 Deň Zeme – odhalenie informačnej tabule, ktorá informuje návštevníkov o projekte Dubový háj.

2009 Účasť na SOČ – 1.miesto v krajskom kole.

Aktéri a ich úlohy

Gymnázium Andreja Sládkoviča – iniciátorom projektu bol vtedy desaťročný študent, ktorý prišiel s myšlienkou počas štúdia pripraviť spoločný projekt, ktorý by bol trvalého charakteru a pripomínal im študentské časy. Študenti gymnázia sa podieľajú na prácach pri založení a ošetrovaní dubového hája. Gymnázium sa zapája do rôznych súťaží kde hľadá finančnú podporu pre realizáciu a rozšírenie projektu.

Mestské lesy Krupina s.r.o. – pracovníci Mestských lesov s.r.o. poskytli odbornú pomoc, zabezpečujú vhodný sadbový materiál, techniku a dozerajú na správnu výsadbu a starostlivosť o lesný porast.

Mesto Krupina – poskytlo pozemok na Stávke pri KA, na ktorom sa projekt Dubový háj mohol zrealizovať.

Odbor ŽP – podnet k stretnutiu zástupcov gymnázia a MÚ

Reklamná agentúra – propagačný leták o Dubovom háji

Výzvy do budúcnosti:

Dubový háj - skompletizovanie hája a vybudovanie lavičiek na oddych.

Mestské lesy s.r.o. Krupina – zámer vybudovať prímestské rekreačné lesy, ktoré budú slúžiť obyvateľom podobne ako Dubový háj.

Relevantnosť verejnej politiky a programov

Verejná politika zohrala v tomto prípade úlohu v počiatočnej fáze projektu, keď jednotliví aktéri hľadali možnosti ako a kde realizovať myšlienku. Mesto Krupina, vzhľadom na svoje možnosti spojilo iniciatívu gymnazistov a Mestské lesy s.r.o. Krupina, poskytlo im priestor na realizáciu. Najdôležitejší podporný faktor pri realizácii bola osobná angažovanosť a nadšenie jednotlivých zainteresovaných pre projekt. Projekt Dubový háj je realizovaný z nefinančných príspevkov jednotlivých partnerov. Spoločnosť MsL Krupina sa sama zapája do projektov z fondov EÚ. V rámci Programu rozvoja vidieka SR získali nenávratný finančný príspevok na rekonštrukciu lesných ciest, ktorý prefinancovali pomocou komerčného úveru.